

Uppföljning av "Mottagande i grundsärskolan" i 58 kommuner

Innehållsförteckning

Förord	3
1. Bakgrund	4
<i>Resultat av Skolinspektionens granskningar 2011-2012</i>	
2. Resultat av uppföljningarna	8
<i>Kommunerna redovisar skriftligen att man har åtgärdat bristerna</i>	
<i>Stickprov visar att kommunerna har kvarvarande problem med bedömningarna</i>	
<i>Bristerna i stickproven har rättats till men frågetecken kvarstår kring övriga elevärenden</i>	
<i>Elever som lämnat grundsärskolan</i>	
<i>Anmälningar</i>	
3. Ökat intresse för särskolefrågor	12
4. Slutsatser kopplade till de två uppföljningarna gjorda under åren 2011-2012	14
<i>Mer stöd och mer samarbete kring bedömningar behövs</i>	
<i>Kommuner bör utreda när fel i beslut och försummelse vid myndighetsövning ifrågasätts</i>	
<i>Skolinspektionens tidigare förslag bör aktualiseras</i>	
5. Avslutningsvis	23

Förord

Under 2010-2012 genomförde Skolinspektionen två granskningar i form av riktad tillsyn där totalt 58 kommuners arbete med mottagandet i särskolan sattes under lupp. Denna rapport bygger dels på en tidigare genomförd uppföljning avseende 2011 års granskning, dels på en just avslutad uppföljning avseende 2012 års granskning.

Ansvar för uppföljningen av den riktade tillsynen 2011/2012, och denna samlade uppföljningsrapport avseende båda granskningarna 2010/2011 och 2011/2012 har legat på Skolinspektionens avdelning i Lund och utredaren Verica Stojanovic som har varit projektledare. Projektdeltagare har varit undervisningsråden Nils Pihlsgård och Lennart Hansson och juristen Erik Mogård. Maria Kärrman har varit ansvarig enhetschef. I ärendens slutliga handläggning har avdelningsjuristen Staffan Opitz deltagit.

Skolinspektionen har genomfört uppföljningsarbetet i samarbete med Socialstyrelsen. Socialstyrelsens expert Håkan Nyman, vetenskapligt råd, har granskat kvaliteten i de psykologiska utredningarna och experterna Elisabeth Fernell, Nils Lundin och Ulf Westgren, vetenskapliga råd, har granskat kvaliteten i de medicinska och sociala utredningarna.

Lund våren 2013

Björn Persson

Avdelningschef

Verica Stojanovic

Utredare

1. Bakgrund

Skollagen anger att barn ska få sin rätt till utbildning i grundskolan tillgodosedd och att barn som inte bedöms kunna uppnå grundskolans kunskapsmål för att de har en utvecklingsstörning har rätt till en plats i grundsärskolan. Grundsärskolan ska stödja barn med utvecklingsstörning och ge dem möjlighet att, utanför den reguljära skolan, få utbildning anpassad efter sina förutsättningar där de har möjlighet att nå målen för utbildningen.

Skolverkets statistik visar att sedan början av 1990-talet har andelen elever i grundsärskolan ökat i relation till det totala antalet elever i grundskolan. De fem senaste läsåren har dock andelen minskat. Sedan 1 juli 2011 har inte elever med autism utan utvecklingsstörning eller hjärnskada rätt att tas emot i grundsärskolan eller gymnasiesärskolan. Den nya lagstiftningen har bidragit till att antalet elever i grundsärskolan minskat och att många elever har lämnat grundsärskolan¹.

¹Jämfört med läsåret 2009/2010 då 12 673 barn (1,47 procent) var mottagna i grundsärskolan i Sverige ligger elevantalet läsåret 2011/12 på 10 791 (1,21 procent) elever. De flesta som är mottagna i grundsärskolan är nu, liksom tidigare år, pojkar.

Grundsärskolan har varit föremål för ett antal granskningar av Skolinspektionen de senaste åren.

År 2010 Kvalitetsgranskningsprojekt "Undervisningen i särskolan" ²
År 2010 Granskning i form av riktad tillsyn av mottagandet i särskolan i Örebro ³
År 2010 – 2011 Granskning i form av riktad tillsyn nr 1 om mottagande i särskolan i 30 kommuner i samarbete med Socialstyrelsen ⁴
År 2011 Uppföljning av riktad tillsyn 1 ⁵
År 2011 - 2012 Granskning i form av riktad tillsyn nr 2 om mottagande i särskolan i 28 kommuner i samarbete med Socialstyrelsen ⁶
År 2012 uppföljning med stickprov

Skolinspektionen genomförde våren 2010 en kvalitetsgranskning "Undervisning i särskolan", med utgångspunkt i ämnet svenska⁷. Där framkom uppgifter som föranledde en riktad tillsyn av mottagandet i grundsärskolan i Örebro kommun⁸. Tillsynen visade att det fanns sådana allvarliga brister i handläggning och rutiner kring mottagandet i Örebro kommun att det inte gick att ta ställning till om eleverna borde gå i grundsärskola eller inte.

Mot denna bakgrund påbörjade Skolinspektionen därför samma år, i samarbete med Socialstyrelsen, en riktad tillsyn av handläggning och utredning inför mot-

² Dnr 40-2009:1775.

³ Dnr 40-2010-10012.

⁴ Dnr 40-2010:2593 "Särskolan. Granskning av handläggning och utredning inför beslut om mottagande".

⁵ Dnr 40-2011:5714 "Rapport gällande uppföljning av regeringens uppdrag (U2010:4860) att granska 30 kommuners handläggning och utredning inför beslut om mottagande i särskolan".

⁶ "Mottagande i särskolan under lupp- Granskning av handläggning, utredning och information i 58 kommuner" (dnr 40-2011:348)

<http://www.skolinspektionen.se/Documents/riktad-tillsyn/sarskola2/riktad-tillsyn-sarskolan.pdf>.

⁷ Dnr 40-2009:1775.

⁸ Dnr 40-2010:2012.

tagande i grundsärskolan i 30 kommuner i Sverige, vilket redovisades i en rapport 2011⁹. (För mer information om vad som granskades i kommunernas handläggning av mottagandet i sarskolan se bilaga 1). Samtliga kommuner fick kritik för sin hantering av elevärenden.

Åren 2011 och 2012 fortsatte granskningen av mottagandet i grundsärskolan i ytterligare 28 kommuner. Granskningen resulterade i en övergripande rapport *"Mottagande i sarskolan under lupp. Granskning av handläggning, utredning och information i 58 kommuner"*¹⁰.

För närmare tillvägagångssätt se bilaga 2.

Resultat av Skolinspektionens två större granskningar 2010- 2012

I Skolinspektionens båda granskningar av mottagandet i sarskolan i totalt 58 slumpmässigt utvalda kommuner under åren 2010–2012 (bilaga 3) kontrollerade Skolinspektionen tillsammans med Socialstyrelsen 1 203 elevärenden i kommunala skolor¹¹. Då varje elevärende ska innehålla fyra bedömningar; psykologisk (bilaga 4), medicinsk (bilaga 5), pedagogisk (bilaga 6) och social bedömning, granskades således totalt 4 812 bedömningar.

Granskningarna skulle svara på följande frågor ¹².

- Genomför kommunen en utredning om mottagande av elever i obligatorisk sarskola som uppfyller de krav som ställs på en sådan utredning?- Sker beslutsfattandet vid beslut om mottagande av en elev i obligatorisk sarskola enligt de krav som ställs på sådana beslut?

⁹ Den riktade tillsynen övergick i ett regeringsuppdrag (U2010:4860/G)

¹⁰ (dnr 40-2011:348),

¹¹ Samt 59 elevärenden i Specialskolorna.

¹² I denna andra granskning genomförde Skolinspektionen även intervjuer med samordnare för mottagande i sarskolan om de ändrade reglerna kring sarskolans målgrupp och gjorde intervjuer med föräldrar till elever med utländsk bakgrund och en kartläggning av hur många elever mottagna i grundsärskolan i Sverige som hade utländsk bakgrund.

- Har kommunen rutiner för att följa elevernas utveckling och förnya utredningar av elevernas skolplacering och följer kommunen dessa rutiner?
- Har föräldrar till barn som är under utredning inför mottagande i särskolan fått information från kommunen inför beslutet för att kunna ta ställning om ett medgivande?

Granskningarna ledde till att samtliga kommuner fick kritik. Kommunerna kritiserades bland annat för de saknade rutiner för uppföljning, att vårdnadshavares medgivande saknades, att beslut om mottagande saknades, att handlingar inte registrerades, att informationen i överklagandehänvisningar inte alltid var fullständiga och att elever under längre tid än vad som är tillåtet kunde vara mottagna på försök i grundsärskolan.

Granskningarna visade vidare att nästan alla, det vill säga 1 156 av de totalt 1 203 granskade elevärendena (drygt 96 procent), var bristfälliga. Bristfälligheten bestod i att utredningarna inte hade ett komplett utredningsunderlag bestående av fyra bedömningar; psykologiska, pedagogiska, medicinska och sociala bedömningar.

Av de 4 812 granskade bedömningarna var hälften av bedömningarna bristfälliga. Av de psykologiska bedömningarna höll merparten, 88 procent, godtagbar kvalitet, medan de medicinska bedömningarna var bristfälliga i hälften av ärendena. Sociala bedömningar saknades i två av tre ärenden. Pedagogiska bedömningar fanns i de flesta ärenden, men var ofta bristfälliga.

Den nu föreliggande rapporten är en redovisning av Skolinspektionens uppföljningar av kommunernas åtgärder utifrån den kritik de erhöll i besluten från Skolinspektionens båda granskningar om mottagandet i särskolan under åren 2010-2012, samt av kvaliteten i ett urval av kommunernas förnyade bedömningar.

2. Resultat av uppföljningarna

Kommunerna redovisar skriftligen att man har åtgärdat bristerna

Skolinspektionens uppföljning av hur kommunerna har arbetat med de brister som myndigheten delgivit i besluten visar att de har vidtagit åtgärder. Förutom att åtgärda brister i enskilda bedömningar och beslut, har kommunerna också reviderat sina rutiner gällande mottagande i grundsärskolan så att de stämmer överens med 2010 års skollag.

Vissa kommuner har infört rutiner för hur de använder tolk vid mottagandet, några kommuner har infört rutiner för kontinuerliga uppföljningar av beslut och en del kommuner har omarbetat beslutsblanketterna så att dessa ger utrymme för beslutsmotiveringar. Några kommuner har infört ärendehanteringssystem, fört in överklagandehänvisningar till besluten samt förbättrat det systematiska tillvägagångssättet kring hur vårdnadshavare ska informeras.

Flera kommuner har också utformat nya mallar för de olika bedömningarna samt börjat beskriva utredningarnas förväntade innehåll mer detaljerat enligt Skolverkets allmänna råd "Rutiner för utredning och beslut om mottagande i den obligatoriska särskolan. Allmänna råd med kommentarer" (SKOLFS 2001:23).

Kommuner har också redovisat att de initierat informations- och utbildningsinsatser, för att höja kompetens och medvetenhet om vad som krävs för att mottagandet i särskolan ska hålla godtagbar kvalitet, bland nyckelgrupper av personal. I ett par kommuner har grupper med flera olika kompetenser bildats för att ingå i arbetet med utredning inför beslut om elevs mottagande.

Vissa kommuner har också arbetat med större strukturella förändringar vid övergången från grundsärskola till gymnasiesärskola. I Karlstad kommun har till exempel beslutats att alla elever som påbörjar gymnasiesärskolan ska få med sig förnyade pedagogiska och sociala bedömningar sista året i grundsärskolan. Underlaget kommer att skickas till gymnasiesärskolan som eventuellt kommer att behöva komplettera med medicinska utredningar.

Flera kommuner uppger också att de har gjort uppföljningar av elevärenden och förnyade bedömningar även för de elever som inte ingått i Skolinspektionens urval. Vidare har många kommuner spridit information om sitt arbete med rutinerna och handläggningen kring mottagande i grundsärskolan till sina

grannkommuner, till kommuner där hemkommunerna har elever placerade samt till andra aktörer med vilka kommuner samarbetat kring dessa frågor.

100 stickprov visar att kommunerna har kvarvarande problem med bedömningarna

Efter det att kommunerna skriftligen redovisat att de vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens beslut, valde Skolinspektionen, att genom stickprov i 100 av de aktuella elevärendena, åter granska de bedömningar som kommunerna redovisat.

När Skolinspektionen med hjälp av Socialstyrelsen granskade stickproven kunde myndigheterna konstatera att mer än hälften av bedömningarna i de granskade elevärendena fortfarande var bristfälliga. Bristerna var desamma som tidigare; de pedagogiska bedömningarna saknade en bedömning av barnets förmåga att uppnå grundskolans kunskapsmål i årskurs nio och de medicinska bedömningarna (och i vissa fall de psykologiska bedömningarna) gav inte några utlåtanden om barnets hälsa utan innehöll ofta rekommendationer om skolformer istället för diagnoser.

Skolinspektionen kunde också notera att kommunerna relativt snabbt vidtagit åtgärder avseende de pedagogiska, psykologiska och sociala bedömningar som tidigare antingen brustit eller saknats. Däremot har kommunerna haft svårigheter med de medicinska bedömningarna där det fortfarande fanns frågor kring vad de skulle innehålla och där väntetiderna för bedömningarna var långa.

Bristerna i stickproven har nu rättats till men frågetecken kvarstår kring övriga elevärenden

Samtliga kommuner har efter begäran om komplettering rättat till de brister Skolinspektionen tillsammans med Socialstyrelsen funnit i kommunernas skriftliga redovisningar och i de 100 stickprov som granskats närmare av myndigheterna. Alla kommuner har således erhållit ett uppföljningsbeslut där Skolinspektionen bedömt att kommunerna vidtagit tillräckliga åtgärder.

Efter flera omgångar av åtgärder visade alltså stickproven på kvarstående brister. Frågan uppstår då huruvida bedömningarna i de ärenden som inte har granskats i stickprovskontrollen håller godtagbar kvalitet. Här är det kommu-

nernas ansvar att själva förvissa sig om att de bedömningar som gjorts håller godtagbar kvalitet.

Elever som lämnat grundsärskolan

Skolinspektionen har också i sin uppföljning tagit reda på hur många av de 1203 elever som efter Skolinspektionens två granskningar har bytt skolform på grund av att de inte tillhört målgruppen för särskolan.

De 58 granskade kommunerna har redovisat att totalt 56 elever har lämnat grundsärskolan med anledning av kommunernas egna utredningar som föranletts av Skolinspektionens beslut¹³.

Av dessa har 27 elever lämnat särskolan till följd av förändringarna i skollagen som innebär att elever med diagnosen autism eller autismliknande tillstånd och som inte har en utvecklingsstörning inte ska vara mottagna i grundsärskolan. Totalt 10 elever har lämnat grundsärskolan efter vårdnadshavares begäran, ibland utifrån att en ny bedömning gjorts och ibland utan förnyade bedömningar. Resterande 19 elever har efter kompletterade och förnyade utredningar konstaterats inte tillhöra målgruppen¹⁴.

Totalt har 18 av de 58 granskade kommunerna haft någon elev som kunnat lämna särskolan på grund av att nya utredningar visat att de inte tillhör målgruppen för grundsärskolan eller för att elevernas föräldrar har gjort valet att skriva ut dem (se bilaga 7).

¹³ De elever som hade börjat i gymnasiesärskolan vid tidpunkten då uppföljningen gjordes har inte utretts vidare då den riktade tillsynen varit avgränsad till granskning av handläggning, utredning och information inför mottagandet i *grundsärskolan*. Från och med den 1 juli 2013 måste det alltid bedömas om en ungdom tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan, det vill säga om ungdomen inte bedöms ha förutsättningar att nå upp till gymnasieskolans kunskapskrav därför att de har utvecklingsstörning.

¹⁴ Även en tillsyn av elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner i specialskolorna har gjorts. Här granskades 59 elevärenden. Specialpedagogiska skolmyndigheten har redovisat att 7 elever inte längre läser enligt grundsärskolans kursplaner. Av dessa har en elev skrivits ut ur grundsärskolan på vårdnadshavares begäran. Resterande sex elever har efter kompletterade och förnyade utredningar konstaterats inte tillhöra särskolans målgrupp.

Tabell 1: Antal elever som lämnat grundsärskolan i de 58 kommuner som Skolinspektionen granskat

	År 2011	År 2012	Totalt
Lämnat efter kompletterade och förnyade utredningar där de konstateras inte tillhöra målgruppen	8	11	19
Lämnat grundsärskolan på vårdnadshavares begäran	5	5	10
Lämnat till följd av att elever endast har diagnosen autism eller autismliknande tillstånd och inte någon utvecklingsstörning.	12	15	27

Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att det inte är ovanligt att en del av de som har blivit felaktigt mottagna i särskolan oftast (enligt Socialstyrelsens vetenskapliga råds erfarenhet) har en svag teoretisk begåvning, i normalvariationens nedre del, och att många av dem samtidigt har koncentrationssvårigheter. Dessa elever kan ha fått låga resultat på uppmärksamhets- och snabbhetskrävande tester, vilket kan ha "dragit ned" deras totala IQ när psykologer bedömt dem som utvecklingsstörda.

Många av dessa elever har aldrig, eller inte under lång tid, följt grundskolans kursplaner vilket gör att de nu har mycket kunskap som de behöver inhämta för att befinna sig på samma kunskapsnivå som sina jämnåriga kamrater. Elever som övergått från grundsärskola till grundskola behöver därför det stöd, den anpassning, den ledning och den stimulans de är i behov av för sitt lärande för att klara av grundskolans mål och kursplaner. De behöver stöd för sin personliga utveckling där de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Anmälningar

Antalet anmälningsärenden till Skolinspektionen inom grundskola har ökat med 164 procent de senaste fyra åren. Den del som avser felaktiga mottaganden har också ökat. Ungefär 8 av 10 anmälningar gällande grundskolan under år 2010 och år 2011 resulterade i kritik från Skolinspektionen.

3. Ökat intresse för särskolefrågor

Förutom anmälningar till Skolinspektionen har det kontinuerligt kommit in frågor från oroliga elever och vuxna; föräldrar, vänner, journalister, politiker, huvudmän, psykologer rektorer för särskolor och särskolesamordnare.

Föräldrarna och andra nära vuxna har velat uppmärksamma Skolinspektionen på vissa elevers situation och få klarhet i vilken skolform dessa elever bör gå i utifrån vilka bedömningar det funnits och med tanke på elevens bästa.

Oron bland föräldrarna har varit störst bland dem vars barn under studierna på gymnasiesärskolan fått reda på att de inte tillhör målgruppen. Många föräldrar upplever att de har blivit vilseledda av ansvariga i kommunerna och känner skuld för att de gett sitt medgivande till mottagande i särskolan. Även känslor av oro för vad som kommer att hända deras barn i framtiden, oavsett om de som föräldrar väljer att låta sitt barn gå kvar i gymnasiesärskolan eller byta till gymnasieskolan, har funnits. Så här skrev en förälder till Skolinspektionen:

”Vi har en son som heter xx som har hört till grundsärskolan sedan åttonde klass i grundskolan. Nu är han 19 år och går sista året på gymnasiesärskolan. I våras sista veckorna innan skolan slutade började man gå igenom alla elevernas underlag och man stannade till när man kom till XX:s mapp. Man tyckte direkt att underlaget inte var komplett så man kallade till en ny psykologutredning som genomfördes i juni. I den utredningen fann psykologen att XX är felplacerad och inte skall tillhöra grundsärskolan då hon inte kan finna något fel på honom. Gymnasiesärskolan har nu tillsammans med oss gjort upp en plan för att försöka rädda sista året så gott det går. Så vår fråga till er är vad skall vi göra?”

Även människor i olika yrken har varit i kontakt med Skolinspektionen. Journalister som engagerat sig i olika elevärenden har bett Skolinspektionen om klargöranden vad gäller föräldrars inflytande i processen när elever ska lämna grundsärskolan. Skolinspektionen har här förklarat att en förälder har rätt att ta tillbaka sitt medgivande. Sedan den 1 juli 2011 får dock elever tas emot i grundsärskolan utan vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

Jurister som företrätt elever har velat få besked om var ansvaret för utredningar hamnar när elever byter kommun. Här har Skolinspektionens svar varit att ansvaret ligger på elevens hemkommun.

Specialpedagoger har velat få svar på hur Skolinspektionen resonerar kring om barn med Downs syndrom behöver genomgå en psykologbedömning eller inte inför ett mottagande i särskolan då denna grupp elever kan ses som en självklar grupp för särskolans personkrets. Skolinspektionens svar här har varit att det alltid ska finnas fyra bedömningar som underlag för ett mottagningsbeslut. Däremot är det upp till psykologerna att bedöma hur många tester som bör göras för att de ska kunna intyga om att eleven har utvecklingsstörning.

Elever i grundsärskolan har främst efterfrågat att myndigheten ska granska deras ärenden. Besvikna före detta elever som följt grundsärskolans kursplaner har velat få reda på hur de ska gå tillväga för att stämma kommuner för alla de år de förlorat. Av samtalen med de som inte längre går i skolan framgår att deras skolgång i grundsärskolan har haft till följd att de nu befinner sig i arbetslöshet utan utbildning, utan arbete och utan hopp om framtiden. Ungdomarna har berättat att de vill studera och att de anser att det är kommunernas skyldighet att utbilda dem eftersom de gjort att de förlorat år och inte fått den utbildning som de haft rätt till.

Så här berättar två ungdomar:

"Jag är 20 år gammal. Jag blev inskriven i grundsärskolan år 2004. I höstas (2011) fick jag genomgå en ny psykologutredning. Den visade att jag inte har någon utvecklingsstörning och att jag inte har rätt till grundsärskolans resurser. Jag har känt mig felplacerad hela tiden och aldrig trivts i grundsärskolan. Jag skulle tagit gymnasieexamen från särskolan i juni 2012. Nu är jag utskriven och läser en vuxenutbildning. Jag känner att hela min skoltid är bortkastad."

"Jag blev under början av högstadiet inskriven på grundsärskolan efter mycket problem i skolan. Jag mådde väldigt dåligt när jag befann mig i skolan vilket dels berodde på utanförskap och dels på att skolan inte brydde sig om mitt psykiska mående utan antydde att mina dåliga resultat i skolan berodde på att jag inte hade förmåga att gå i vanlig klass. Det gjordes en utredning i X kommun som visade matchande kriterier för att jag skulle gå i grundsärskolan men både jag och min mor tyckte att utredningen inte var fullständig."

När jag gick mitt sista år på gymnasiesärskolan gjordes en utredning som visade att jag var normalbegåvad och inte uppfyllde kriterierna för diagnosen lindrig utvecklingsstörning. Jag var så lättad men samtidigt förstod jag att jag nu stod utan en riktig utbildning. Jag är nu inne på min femte termin på Komvux och det har kostat mig både tid och pengar. Jag är väldigt besviken på hur skolan skötte hela situationen. Både jag och min mor upplevde att ingen brydde sig om att jag skulle få en bra skolgång och utbildning."

Till och med elever som gått i grundsärskolan för 30 år sedan har hört av sig. För dessa elever har samtalet med myndigheten handlat om att de har velat berätta hur de har känt sig mobbade i skolan på grund av att de betraktats som utvecklingsstörda och hur deras sociala nätverk, nu så många år efteråt, har krackelerat. Dessa personer känner sig fortfarande stigmatiserade av skolan och av samhället.

Skolinspektionen har tillika ofta fått frågan om vem det är som ska pröva, hemkommunen eller kommunen där eleven går i skolan, om en elev tillhör målgruppen i grundsärskolan eller gymnasiesärskolan. Svaret från Skolinspektionen har varit att ansvaret att elever ska fullgöra sin skolgång i rätt skolform, primärt åvilar elevens hemkommun. Kommunen som anordnar skolgången måste dock försäkra sig i samband med övertagandet att eleverna tillhör målgruppen för skolformen. Den anordnade kommunen måste således försäkra sig om att alla elever som fullgör sin skolgång i kommunens sarskola också tillhör målgruppen, oavsett vilken kommun som beslutat om mottagandet.

Ytterligare en sak som huvudmän ställt frågan om är när vårdnadshavarens medgivande ska ges. Skolinspektionens svar har varit att medgivandet alltid ska ges innan eller i samband med beslutet. Vidare har frågor ställts om det finns direktiv på i vilken ordning bedömningarna ska göras. Myndighetens svar har varit att bedömningarna bör göras i nära anslutning till varandra och att kommuner bör göra sammanvägda bedömningar och motiveringar till de beslut som tas.

Psykologer och läkare har främst hört av sig för att få svar på vad som krävs i olika bedömningar, uppföljningar och frågat efter mallar. Andra har frågat vad som gäller vid återinskrivningar. När det gäller hur bedömningarna bör utformas har Skolinspektionen hänvisat till Skolverkets allmänna råd "Rutiner för utredning och beslut om mottagande i den obligatoriska sarskolan" (SKOLFS 2001:23).

Myndigheten har också informerat om att uppföljningar för de elever som är mottagna i särskolan inte skiljer sig från den uppföljning som görs för elever i grundskolan. Det som står i skollagen ska följas, exempelvis ska skriftliga individuella utvecklingsplaner, med individuella omdömen, upprättas minst två gånger om året. Befarar pedagoger, rektor eller föräldrar att eleven inte tillhör målgruppen ska en ny utredning göras.

En del läkare har också berättat att de numera vägrar skriva medicinska bedömningar gällande mottagande i särskolan eftersom det inte finns tydliga regler om vad som ska stå i bedömningarna. Så här skriver en läkare:

"I vår kommun arbetar en skolläkare som i dagsläget inte vill skriva något medicinskt utlåtande inför ställningstagande till särskola då de rekommendationer som gått ut inte är tillräckligt utförliga/går att utläsa olika. Han beslutar i stället sig för att remittera till landstinget då det för honom är omöjligt att utsluta alla andra förklaringar till elevens låga resultat på begåvningsstesterna utan att göra DNA-analyser efter kromosom fel, skiktröntgen efter tumörer, blodanalyser efter parasiter/infektioner etc."

Skolinspektionen har även fått samtal där en psykolog undrat om tidigare bedömningar (i detta fall en tioårig gammal bedömning) kunnat kompletteras utan att expertisen behövt träffa patienten ifråga. Skolinspektionen har ställt sig mycket kritisk till detta.

Psykologer har också pekat på att utredningarna aldrig kommer att vara rätts-säkra så länge det är pedagoger som styr. Så här förklarar en psykolog:

"Lärare/pedagoger i skolan uppmärksammar inte elever med dessa svårigheter förrän mycket sent t ex sent mellanstadium eller högstadium. Varför? Först och främst har de inte kunskap om vilka signaler en elev med lindrigt förståndshandikapp visar i sitt inlärande/beteende./---/Det är vi skolpsykologer som tillsammans med skolläkare besitter kunskapen om lindrig utvecklingsstörning/förståndshandikapp/Mild Mental Retardation och eventuella syndrom. Vi känner skolans arbetsmiljö och lärarnas situation. Det är vi som skall göra det första bedömnings-samtalet med föräldrarna, lärarna och eventuellt eleven. Det är vi skolpsykologer som måste börja betraktas som en tillgång i elevhälsan, men för att detta skall kunna bli möjligt måste cheferna

för elevhälsan vara legitimerade med socialstyrelsens tillsynsmöjlighet. Först då kommer det att bli ordning på rutinerna rörande elever vilkas fyra utredningar skall sammanfogas till ett eventuellt mottagande i grundsärskolan.”

Politiker har hört av sig främst för att påpeka vikten av att de psykologer som gör utredningar inför mottagande i skolan är legitimerade. De har påpekat att Skolinspektionen i samarbete med Socialstyrelsen borde göra en granskning kring denna fråga.

Särskolesamordnare och andra som arbetar inom särskolan har främst varit intresserade av att Skolinspektionen skulle se över deras rutiner och mallar för utredningar men även frågat efter mallar för hur motiveringar ska se ut. Vissa har velat få bekräftat ifall det finns åldersgräns för när en förvärvad hjärnskada som skett i tidiga barnår ska kunna jämföras med medfödd hjärnskada (utvecklingsstörning) och när psykologiska bedömningar bör följas upp. Svaret från Skolinspektionen har varit att någon åldersgräns inte finns men att det enligt rekommendationer från Socialstyrelsens vetenskapliga råd bör göras en förnyad psykologisk bedömning vartannat år.

Några kommuner har varit irriterade eftersom de ansett att det borde räcka med att de ”garanterade” att elever i deras kommuner var rätt inskrivna istället för att de skulle vara tvungna att skicka in alla utredningar. Andra kommuner har varit förargade över att mer tydliga instruktioner inte funnits. Så här skrev en särskolesamordnare:

”Jag deltar i olika särskolenätverk, regionalt och nationellt, och känner många av de personer som har ansvar för mottagandet i grundsärskola i de olika kommunerna. Det är kompetenta, ambitiösa och ansvarsfulla personer. Det är märkligt att vi ändå gör fel vid detta svåra beslut i den omfattning tillsynen visar. /---/ Finns det brister i den vägledning, t ex Skolverkets allmänna råd ”Rutiner för utredning och beslut om mottagande i den obligatoriska särskolan”, och det stöd ni ger eller inte ger?”

Även studenter och forskare har hört av sig till oss. Studenter har presenterat sina uppsatssidéer och forskare har rekommenderat andra metoder för intelligensmätning; till exempel mätning av den dynamiska inlärningsförmågan istället för den statiska intelligensnivån. Vår granskning har väckt många frågor och mycket känslor vilket tyder på att ämnet är angeläget i många avseenden.

4. Slutsatser kopplade till de två uppföljningarna gjorda under åren 2011-2012

Mer stöd och mer samarbete kring bedömningar behövs

När Skolinspektionen gjorde stickprov på 100 elevärenden från granskningen 2011-2012 höll enbart hälften av kommunernas nygjorda bedömningar godtagbar kvalitet. Det är anmärkningsvärt. Och detta trots att Skolinspektionen gett kommunerna tydliga instruktioner om varför vissa bedömningar i olika elevärenden har betraktats som bristfälliga.

De pedagogiska bedömningarna utgör ofta inledningen på ett utredningsförfarande inför ett eventuellt mottagande i grundsärskolan. De ligger också till grund för om skolan ska göra uppföljning samt fatta nya beslut beträffande redan mottagna elever. Av de skälen är det uppseendeväckande att det bland stickproven fortfarande fanns ett stort antal pedagogiska bedömningar som var bristfälliga. I flera av uppföljningsbesluten har Skolinspektionen därför påpekat att kommuner behöver vidta åtgärder för att säkerställa att det alltid av de pedagogiska bedömningarna tydligt framgår om elever har förutsättning att nå grundskolans kunskapskrav i alla ämnen.

Att varannan medicinsk bedömning har varit bristfällig, eller har saknats, och att de sociala utredningarna endast funnits i vart tredje elevärende i de båda granskningarna tyder på att, förutom lärare, också läkare och kuratorer behöver stöd. Stickproven liksom granskningarna visar att läkare (liksom psykologer) ibland föreslår en skolform istället för att fastställa en diagnos. Enligt läkarna själva beror denna felaktighet på att det idag är oklart för många läkare vad de ska bedöma och vad de förväntas skriva i en bedömning.

Samordning ger bättre kvalitet

Granskningarna visar också att när samordnade bedömningar görs i form av teambedömningar som omfattar minst en läkare och minst en psykolog, vilka har bred och djup kompetens och kunskap om olika typer av utvecklingsrelaterade funktionsnedsättningar (som till exempel är vanliga vid lindrig (psykisk) utvecklingsstörning), håller utredningarna bättre kvalitet. Därför är samarbetet med en elevhälsa, som innehåller lämpliga kompetenser, oerhört viktig vid utredningsarbetet.

Kommuner bör utreda när fel i beslut och försummelse vid myndighetsövning påstås

Skolinspektionens ståndpunkt är att de elever som konstaterats vara/ha varit felaktigt placerade bör erbjudas kompenserande utbildningspaket för att kunna komma in på arbetsmarknaden¹⁵.

Skolinspektionens tidigare förslag bör aktualiseras

Resultaten i granskningarna visar att mycket arbete återstår innan kommuner kan garantera godtagbar kvalitet i sina utredningsunderlag. Behovet av att genomföra de förslag till åtgärder som redovisats i Skolinspektionens rapporter om särskolan¹⁶ hittills kvarstår därför.

Det handlar bland annat om att

- elever som felaktigt mottagits i särskolan måste ges möjlighet att inhämta den kunskap de gått miste om och få förutsättningar att göra det utan att ta studielån,
- det bör upprättas rutiner för uppföljning och prövning av ett beslut om mottagande i särskolan,

¹⁵ "Särskolan- Granskning av handläggning och utredning inför beslut om mottagande" (Skolinspektionens rapport till regeringen, 2011).

¹⁶ "Särskolan- Granskning av handläggning och utredning inför beslut om mottagande" (Rapport till regeringen, 2011) och "Mottagandet i särskolan under lupp - Granskning av handläggning, utredning och information i 58 kommuner" (Skolinspektionens rapport Riktad tillsyn 2012).

- det bör regleras i lag att samråd ska ske med en elevhälsa (med rätt kompetenser)
- det bör genomföras kompetensutvecklingsinsatser och informationsinsatser från olika myndigheter.

Även det förhållandet som visade sig i rapporten *”Mottagande i särskolan under lupp. Granskning av handläggning, utredning och information i 58 kommuner”*, det vill säga att informationen om vad särskolan är för typ av skolform och vem som är målgruppen, inte alltid når ut till vårdnadshavare med utländsk bakgrund, och troligen inte heller till många vårdnadshavare med svensk bakgrund, bör beaktas. Här skulle Skolverket kunna ta fram ett mer lättillgängligt material¹⁷.

5. Avslutningsvis

Skolinspektionen har bland annat möjlighet att fatta beslut om anmärkning, föreläggande eller föreläggande med vite för att kommuner ska vidta nödvändiga åtgärder. Detta innebär att Skolinspektionen kan kräva att kommuner gör om de bedömningar i elevärendena som var bristfälliga samt att kommuner ska skriva ut elever där bedömningar visar att elever inte har utvecklingsstörning.

Att vitesförelägga gör Skolinspektionen normalt i de fall kommuner visar ovilja att följa det som Skolinspektionen förelagt dem om. Hittills har ingen kommun vitesförelagts i frågor gällande mottagandet i särskolan.

I den regelbundna tillsynen som sker på grundsärskolor och gymnasiesärskolor ingår numera att kommuner ska redogöra för vilka bedömningar som gjorts kring varje elevs mottagande i grundsärskolan.

Den 8 oktober 2012 beslutade Skolinspektionen, i ett anmälningsärende, att gå ett steg längre och göra en fullständig översyn av bedömningar och beslut gällande elever mottagna i grundsärskolan samt elever i gymnasiesärskolan i Älvsbyns kommun.

Anledningen till att Skolinspektionen valde att agera på detta vis i förhållande till kommunen var att det framkommit att en elev under många år varit felpla-

¹⁷ *”Mottagandet i särskolan under lupp - Granskning av handläggning, utredning och information i 58 kommuner”* (Skolinspektions rapport Riktad tillsyn 2012).

cerad i grundsärskolan på grund av att en olegitimerad psykolog bedömt att eleven hade en utvecklingsstörning. När eleven senare kom till gymnasiesärskolan i Piteå, gjordes en ny psykologisk utredning som visade att eleven inte hade en utvecklingsstörning men trots detta fick eleven gå kvar i särskolan. Det ledde till att även Piteå kommun förelades att vidta åtgärder för att säkerställa att elever i kommunens gymnasiesärskola tillhör målgruppen. Detta är första gången, inom ramen för ett anmälningsärende, som Skolinspektionen ställer krav på en så omfattande genomgång.

”Vellingedomen” är ytterligare en viktig markering för att endast barn som inte bedöms kunna uppnå grundskolans kunskapsmål för att de har en utvecklingsstörning ska ha rätt till en plats i grundsärskolan. I domen som meddelades våren 2011 fastställde Malmö tingsrätt att Vellinge kommun var skadeståndsskyldig gentemot elever som felaktigt tagits emot i särskolan¹⁸. Domen överklagades till Hovrätten över Skåne och Blekinge, som fastställde tingsrättens dom¹⁹. Hovrättens dom överklagades därefter till Högsta domstolen, som inte meddelade prövningstillstånd ²⁰.

¹⁸ Beslut 2011-07-10. Mål nr T 79-10.

¹⁹ Beslut 2012-06-25, mål nr T 1537-11.

²⁰ Beslut 2012-12-17, mål nr T 3502-12.

Bilaga 1

Handlägningsrutinerna

Den kommunala beslutsfunktionen

<i>Bedömningsgrunder</i>	<i>Ok</i>	<i>Brister</i>	<i>Kommentarer</i>
Det finns en gällande delegationsordning			

Diarietföring

<i>Bedömningsgrunder</i>	<i>Ok</i>	<i>Brister</i>	<i>Kommentarer</i>
Alla elevärenden är diarietförda			

Rutiner för handlägningsprocessen

<i>Bedömningsgrunder</i>	<i>Ok</i>	<i>Brister</i>	<i>Kommentarer</i>
Information till vårdnadshavare			
Vem vårdnadshavaren vänder sig till			
Vem som ansvarar för en viss insats			
Vem som beslutar om vad och vilka beslut som kan överklagas			
Rutiner för utredningarna (att de fyra utredningarna pedagogisk, psykologisk, social, medicinsk ska göra)			
Hur uppföljning och prövning av ett beslut om skolgång i särskolan ska ske			

Anlitande av tolk

<i>Bedömningsgrunder</i>	<i>Ok</i>	<i>Brister</i>	<i>Kommentarer</i>
Kommunen anlitar tolk			

Bilaga 2

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

När Skolinspektionen hade valt ut först 30 och, året därpå ytterligare 28 slumpmässigt utvalda kommuner för granskning skickades en begäran om underlag till kommunerna. Kommunerna ålades att skicka in följande: en förteckning över samtliga elever mottagna i grundskolan, samtliga inskrivna elevers utredningsunderlag (bedömningar, medgivande och beslut), kommunernas rutiner för handläggning och utredning vid mottagande i särskolan, rutiner för uppföljning och prövning av ett beslut om skolgång i särskolan när en elev inte längre ska vara mottagen i särskolan, en fastställd delegationsordning eller annat beslut som bekräftar vem som har det formella ansvaret att fatta beslut om mottagande i särskolan samt en beskrivning av hur kommuner förvissas sig om att vårdnadshavare får information och kan lämna sitt medgivande till utredning och mottagande i särskolan samt en redovisning på vad kommuner gör i de fall vårdnadshavarna eller barnet inte behärskar svenska eller har en allvarlig hörsel- eller talskada, då tolk enligt förvaltningslagen behöver anlitas.

I de flesta kommuner gjordes en totalundersökning av elever mottagna i särskolan. I den första granskningen, där 30 kommuner granskades, valdes 800 elevärenden ut för granskning. Hur stor andel elever i varje kommun som granskades varierade. I uppföljningen av kommunernas svar i den första granskningen 2010/2011 granskades förutom utvalda elevärenden också samtliga barn mottagna i kommunens grundsärskola. I den andra granskningen granskades samtliga elever i 25 kommuner. I tre kommuner; Eskilstuna; Kungsbacka och Karlstad granskades 75 procent av eleverna. Anledningen till avgränsningen var att Skolinspektionen gjorde bedömningen att detta antal elevärenden var tillräckligt för att Skolinspektionen skulle kunna uttala sig om brister i kommuners arbete med mottagandet, eftersom det fanns många elever inskrivna i grundsärskolan i dessa kommuner.

Bedömningen av kvaliteten i de psykologiska, pedagogiska, medicinska och sociala bedömningarna gjorde Skolinspektionen i samarbete med Socialstyrelsen. Socialstyrelsens vetenskapliga råd hade ansvar för granskningen av de psykologiska och medicinska bedömningarna.

Det som granskades i de pedagogiska bedömningarna var framförallt om fanns en beskrivning utifrån pedagogiska utgångspunkter av elevernas situation i *alla*

ämnen som eleven läser samt om det gjorts en bedömning om elevens förmåga att nå kunskapsmålen för årskurs 9.

Fokus på granskningen av de psykologiska bedömningarna låg på om det framgick att eleven hade utvecklingsstörning, vad resultaten från begåvnings-tester visade samt psykologens egna slutsatser.

Medicinska bedömningarna granskades utifrån flera olika kriterier på kvalitet. Bland annat skulle de medicinska bedömningarna innehålla tänkbara medicinska orsaksfaktorer och läkarnas åsikter om vad olika orsaksfaktorerna kunde innebära för barnets fortsatta utveckling.

De sociala bedömningarna skulle visa i vad mån situationen i hemmet eller i övriga situationer utanför skolan kunde ge ytterligare förklaring av betydelse för bedömning av barnets förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Skolinspektionen förelade kommunerna att komma in med en redovisning efter cirka sex månader. Redovisningen skulle visa vilka åtgärder som kommunerna vidtagit i varje enskild bedömning som Skolinspektionen hade bedömt vara bristfällig.

Redovisningen skulle även innehålla en beskrivning av hur kommunen framöver planerade att säkerställa att handlingarna i elevärendena diariefördes, att föräldrar lämnade sitt samtycke samt att kommunerna följde författningarnas krav för placering av elever med autism utan utvecklingsstörning eller hjärnskada.

När kommunerna kom in med svar på vilka åtgärder de hade vidtagit gällande Skolinspektionen kritik gjorde Skolinspektionen ett stickprov på 100 elevärenden. Stickproven gjordes utifrån de bedömningar som kommunerna hade haft flest brister i. I varje kommun prioriterades dock elevärenden där psykologiska bedömningar hade varit bristfälliga eller hade saknats.

Kommunerna fick därför, i en eller flera omgångar, komplettera och genomföra nya bedömningar och beslut.

Bilaga 3

58 kommuner

Under 2011 granskade Skolinspektionen följande 30 kommuner:

Arvika, Borlänge, Borås, Botkyrka, Fagersta, Gotland, Gävle, Habo, Hammarö, Helsingborg, Håbo, Högsby, Karlskoga, Katrineholm, Kramfors, Köping, Ljusdal, Malung, Rättvik, Simrishamn, Stockholm, Sundbyberg, Sävsjö, Uddevalla, Uppvidinge, Vellinge, Vimmerby, Vårgårda, Ödeshög, Övertorneå.

Under 2011- 2012 granskade Skolinspektionen följande 28 kommuner:

Aneby, Dals-Ed, Eda, Ekerö, Enköping, Eskilstuna, Falköping, Filipstad, Grästorp, Götene, Hässleholm, Hörby, Karlstad, Kungsbacka, Lysekil, Munkedal, Nordmaling, Nykvarn, Oskarshamn, Oxelösund, Storuman, Säter, Söderhamn, Tierp, Vara, Ydre, Öckerö, Överkalix.

Bilaga 4

Psykologisk utredning

Elevens namn:			
Datum för utredning och beslut			
Bedömningsgrunder	Ok	Brister	Kommentarer
Redogörelse av barnets utveckling fram till den aktuella tidpunkten			
Bedömning av barnets kognitiva förmåga via begåvningsstest och andra professionellt vedertagna bedömningsinstrument			
Psykologens slutsatser utifrån sin analys av bedömningsunderlaget (diagnos, -er)			
Psykologens rekommendationer utifrån diagnos			
Finns en social utredning redovisad i psykologutlåtandet?	Ja Nej		
Ändras den diagnostiska bedömningen pga den sociala utredningen?	Ja Nej		
Övrigt			

Utredningen håller tillräcklig kvalitet	Ja	Nej	1.1.1	Saknas	
--	----	-----	-------	---------------	--

Av utredningen framgår att

- barnet har diagnosen lindrig mental retardation (DSM)	
- lindrig psykisk utvecklingsstörning (ICD)	
- barnet är en person med autism eller med ett autismliknande tillstånd	

Bilaga 5

Medicinsk utredning

Kommun:	Namn:
---------	-------

Ja Nej Ej tillämpligt

1. Finns ett medicinskt utlåtande? Ja Nej Ej tillämpligt
2. Ger det medicinska utlåtandet en bild av barnets hälsa? Ja Nej Ej tillämpligt
3. Har en bedömning/utredning av tänkbara medicinska orsaksfaktorer ingått? Ja Nej Ej tillämpligt
4. Om en specifik medicinsk orsak påvisats, finns en diskussion om vad denna kan innebära för barnets fortsatta utveckling? Ja Nej Ej tillämpligt
5. Innehåller utlåtandet i förekommande fall information om det föreligger hjärnskada till följd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller till följd av autism eller autismliknande tillstånd? Ja Nej Ej tillämpligt
6. Innehåller det medicinska utlåtandet information om alternativa eller adderande diagnoser som kan förklara barnets svårigheter? Ja Nej Ej tillämpligt
7. I utredningen har läkare inom följande verksamheter medverkat (kan vara flera):
 Barn- o ungdomab Barn- o ungdommed BUP SHV Övrigt:.....
8. Läkarutlåtandet finns som:
 Enskild läkarbedömning
 Teambedömning (minst innefattande läkare o psykolog)

Utredningen håller tillräcklig kvalitet	Ja:	Nej:	Saknas:
9. Finns en särskild social utredning	☐	☐	☐
10. Finns sociala faktorer belysta i läkar- eller psykologutlåtande	☐	☐	☐
11. Ger den sociala utredningen ytterligare förklaring till barnets förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen?	☐	☐	☐

**Om inget står vet vi ju ej om det beror på att det faktiskt inte föreligger eller om det inte beaktats/tagits upp i utlåtandet*

Utredningen håller tillräcklig kvalitet	Ja:	Nej:	Saknas:

Bilaga 6

Pedagogisk utredning

Elevens namn:		Årskurs:		
Datum för utredningen o beslut				
Kommun	<i>Aneby</i>			
<i>Bedömningsgrunder</i>	<i>Ok</i>	<i>Brister</i>	<i>Kommentarer</i>	
Beskrivning av elevens pedagogiska situation				
Insatser som gjorts				
Resultat av insatser				
Kunskapsutveckling i olika ämnen				
Bedöms inte kunna nå kunskapsmålen				
Utredningen håller tillräcklig kvalitet	Ja	Nej	Saknas	

Bilaga 7
Tabell 4: Kommunernas egen redovisning av antalet elever som efter Skolinspektionens granskningar inte längre är mottagna i särskolan

	Antal elever som vid granskningstillfället gick i särskola	Elever som slutat i grundsärskola med anledning av att utredningar visat att elever inte tillhör målgrupp	Elever som slutat i grundsärskola med anledning av att deras vårdnadshavare beslutat att deras barn ska gå i grundskola	Elever som slutat i grundsärskolan med anledning av att ändrad lagstiftning, d.v.s. att eleverna slutat eftersom de har autism eller befinner sig i autismliknande tillstånd utan att vara utvecklingsstörda
Aneby	5		1	
Arvika	19	1		
Borlänge	82			3
Borås	34			
Botkyrka	10			
Dals-Ed	4			
Eda	11			
Ekerö	19	1	1	3
Enköping	27			
Eskilstuna	56	1		2
Fagersta	29			
Falköping	27		2	
Filipstad	17			1
Gotland	44		2	
Grästorp	3			
Gävle	7			
Götene	11			
Habo	13	1		
Hammarö	12	1		
Helsingborg	28			
Häbo	13		1	1
Hässleholm	34	2	1	3
Högsby	3			
Hörby	12			
Karlskoga	17			1
Karlstad	65	2		9
Katrineholm	18		1	
Kramfors	13			

Kungsbacka	46			
Köping	20		1	
Ljusdal	12			
Lysekil	6			
Malung	8			
Munkedal	11			
Nordmaling	12			
Nykvarn	7			
Oskarshamn	22	2		
Oxelösund	9			
Rättvik	6			
Simrishamn	8			1
Stockholm	235	4		
Storuman	8			
Sundbyberg	9			
Säter	12			
Sävsjö	5			
Söderhamn	15	1		
Tierp	16			
Uddevalla	28			2
Uppvidinge	1			
Vara	14	1		
Vellinge	10			
Vimmerby	8			
Vårgårda	13	2		1
Ydre	4			
Öckerö	14			
Ödeshög	8			1
Överkalix	3			
Övertorneå	1			
Summa	1203	19	10	27

Regelbunden tillsyn av alla skolor

SKOLINSPEKTIONEN granskar löpande all skolverksamhet, närmare 6 000 skolor. Tillsynen går igenom många olika områden i verksamheterna för att se om de uppfyller det som lagar och regler kräver.

Kvalitetsgranskning inom avgränsade områden

SKOLINSPEKTIONEN granskar mer detaljerad kvaliteten i skolverksamheten inom avgränsade områden. Granskningen ska leda till utveckling.

Anmälningar som gäller förhållandet för enskilda elever

ELFVEX, FÖRELDRADE och andra kan anmäla missförhållanden i en skola till Skolinspektionen, till exempel kränkande behandling eller uteblivet stöd till en elev.

Fristående skolor

– kontroll av grundläggande förutsättningar

SKOLINSPEKTIONEN bedömer ansökningar om att starta fristående skolor. Bedömningen innebär en grundläggande genomgång av skolans förutsättningar inför start.